

Correctievoorschrift VWO

2026

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 tot en met 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goedgekeurd worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

Toelichting status correctievoorschrift

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Verkeer tussen examinerator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector)

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

Toelichting aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking:

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout:

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen. Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de n-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 J. Dowland - Can she excuse my wrongs

1 maximumscore 1

countertenor

2 maximumscore 2

	C-majeur	C-mineur	G-majeur	G-mineur
haak 1		X		
haak 2			X	
haak 3				X
haak 4	X			

- haak 1 en haak 4 juist 1
- haak 2 en haak 3 juist 1

3 B

4 maximumscore 2

twee van de volgende:

- maat 2
- maat 3
- maat 6
- maat 7

per juist antwoord 1

Opmerking

Het verschil in toonsoort wordt buiten beschouwing gelaten.

5 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

a - b - a' - b' - c - b'' - c' - b'''

- a, a', c en c' juist
- b, b', b'' en b''' juist

1
1

7 maximumscore 3

- partij 1 maat 3 en 4 geheel juist
- partij 2 maat 1 en 2 geheel juist
- partij 2 maat 3 en 4 geheel juist

1
1
1

Opmerking

Als het toonhoogteverloop van maat 3 en/of 4 van partij 1 onjuist is, maar maat 3 en 4 van partij 2 wel een letterlijke imitatie zijn, mag voor de derde deelscore 1 scorepunt worden toegekend.

8 D

9 D

10 maximumscore 1

een van de volgende:

- multi track recording
- dubbing

Blok 2 F. Price - Pianoconcert, deel 3

11 maximumscore 2

1	2	3	4	5	6	7	8
U	M	U	M	U	M		M

indien zeven letters juist

2

indien zes letters juist

1

indien minder dan zes letters juist

0

12 maximumscore 2

	1	2	3	4	5	6	7	8
solo dwarsfluit					X			
solo fagot								X
solo hobo						X		
solo klarinet							X	
houten blaasinstrumenten			X					
strijkinstrumenten	X							

indien zes antwoorden juist

2

indien vier (of vijf) antwoorden juist

1

indien minder dan vier antwoorden juist

0

Opmerking

De pizzicatonoot van de contrabas aan het einde van het fragment wordt buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 1

muziekstijl: ragtime

kenmerk, een antwoord (bijvoorbeeld):

- melodie syncopisch
- op de piano: (veelvuldig) in de onderstem afwisselend basnoot (in octaven) en akkoorden
- 2/4-maat
- ragged time

Opmerkingen

Alleen als de muziekstijl en het bijbehorende kenmerk juist zijn benoemd, 1 scorepunt toekennen.

Een antwoord als 'Er klinkt een piano.' mag niet goedgerekend worden.

14 maximumscore 3

8	8	8	7	6	8	7
B	R	M	T	R	M	M

indien zeven letters juist	3
indien zes of vijf letters juist	2
indien vier of drie letters juist	1
indien minder dan drie letters juist	0

15 maximumscore 3

drie antwoorden, bijvoorbeeld:

- instrument/instrumentengroep: (hoge) houten blaasinstrumenten
manier: meespelen van de melodie
- instrument/instrumentengroep: trompetten / (bovenstem) piano
manier: tegenmelodie
- instrument/instrumentengroep: bekkens
manier: accentueren sterke maatdelen
- instrument/instrumentengroep: contrabas / (onderstem) piano
manier: elke tel een noot

per juist antwoord	1
--------------------	---

Opmerkingen

Een antwoord mag alleen goedgerekend worden als het instrument/de instrumentengroep juist is benoemd en de beschreven manier bij dat instrument/die instrumentengroep juist is.

De dynamiek wordt buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 1

alt - sopraan - bas - tenor

Opmerking

Alleen als alle antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

24 maximumscore 3

- ritme maat 2 en maat 3 geheel juist 1
- toonhoogteverloop maat 2 geheel juist 1
- toonhoogteverloop maat 3 geheel juist 1

25 maximumscore 1

een van de volgende:

- Beide akkoorden zijn G-majeur. / Beide akkoorden zijn hetzelfde.
- Beide akkoorden bestaan uit dezelfde tonen (octaafverschillen buiten beschouwing gelaten) / bestaan uit g, b en d.

26 maximumscore 3

drie antwoorden, bijvoorbeeld:

- dalend motief (begin)
- decrescendo/diminuendo
- melismatisch (middengedeelte)
- oplossen dissonanten / oplossen vertragingstonen
- toonherhaling / orgelpunt
- eindigt op de tonica / eindigt op het tonica-akkoord

per juist antwoord 1

Opmerking

Het tempo wordt buiten beschouwing gelaten.

27 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 3

(A: maat 1 met opmaat)

A': maat 12 / maat 13 (met opmaat)

B: maat 24 / maat 25 (met opmaat)

A'': maat 32 / maat 33 (met opmaat)

C: maat 44 / maat 45 (met opmaat)

indien vier antwoorden juist	3
indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

Opmerking

Een antwoord mag alleen goedgekeurd worden als de letter met het eventuele accent/de eventuele accenten en het bijbehorende maatnummer juist zijn.

31 maximumscore 5

opbouw:

- klankkleur trompetten: Uit een juist antwoord moet blijken dat de trompetten in het begin van het fragment met demper spelen en dat de trompetten later in het fragment zonder demper spelen. 1
- samenspel trompetten en trombones: Uit een juist antwoord moet blijken dat, een van de volgende: 1
 - de trompetten en trombones elkaar aanvankelijk afwisselen maar dat ze later (ritmisch) gelijk / homofoon spelen.
 - de inzetten elkaar sneller opvolgen.
- interval: terts 1

Opmerking

De toevoeging groot, klein of rein heeft geen invloed op de score.

saxofoons unisono

- passage 1: beginmaat 12 / 13 met opmaat 1
- passage 2: beginmaat 32 / 33 met opmaat 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- maat: 33 / 34
omschrijving: snelle afwisseling tussen verschillende toonhoogtes
- maat: 49
omschrijving: eerst een stijgende glijdende toon en meteen daarna een dalende glijdende toon

per juist antwoord

1

Opmerkingen

Alleen als het maatnummer en de bijbehorende omschrijving juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

Er wordt naar een omschrijving gevraagd; niet naar een technische term.

33 maximumscore 2

indien vier antwoorden juist

2

indien drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 3

1	2	3	4
(I)	IV	I	I

5	6	7	8
IV	IV	I	

9	10	11	12
	(IV)	V	I IV (I)

indien negen antwoorden juist	3
indien acht of zeven antwoorden juist	2
indien zes antwoorden juist	1
indien minder dan zes antwoorden juist	0

35 maximumscore 2

- haak 2: Het (basis)motief wordt (letterlijk) herhaald op een ander moment in de maat. 1
- haak 3, een van de volgende: 1
 - Het (basis)motief wordt ingekort en herhaald (met twee extra noten aan het eind). / De eerste twee tonen van het basismotief worden vijf keer / steeds herhaald (met twee extra noten na de laatste herhaling).
 - Het (basis)motief wordt drie keer herhaald, met steeds een extra noot aan het eind.
 - Het (basis)motief wordt herhaald (op een ander moment in de maat) gevolgd door vier keer een herhaling van de laatste twee noten, met één extra noot aan het eind.

Opmerking

Het antwoord 'Het motief wordt verlengd.' is niet voldoende.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 36 **maximumscore 2**
een van de volgende:

–

links	midden	rechts
(alt-, tenor-, bariton-) saxofoon(s)	(ritme)gitaar piano contrabas drums	trompet(ten) (tenor-, bas-) trombone(s)

–

links	midden	rechts
trompet(ten) (tenor-, bas-) trombone(s)	(ritme)gitaar piano contrabas drums	(alt-, tenor-, bariton-) saxofoon(s)

indien zeven antwoorden juist	2
indien zes of vijf antwoorden juist	1
indien minder dan vijf antwoorden juist	0

Opmerkingen

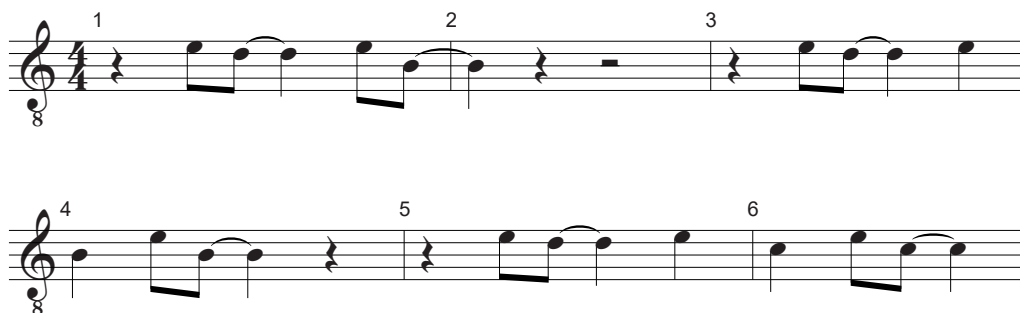
Het wel of niet noemen van het type saxofoon, trombone en/of gitaar heeft geen invloed op de score.

Het antwoord 'bas' of 'basgitaar' mag niet goedgeerekend worden.

- 37 **maximumscore 1**
panning

- 38 **maximumscore 1**
Uit een juist antwoord moet blijken dat de eerste noot op het woord 'you' / de noot 'b' op het woord 'you' niet in het A-mineurakkoord zit / dissonneert met twee tonen uit het A-mineurakkoord.

39 maximumscore 2

- maat 3 en 4 geheel juist
- maat 5 en 6 geheel juist

1

1

Opmerking

Alleen als de toonhoogte en het gegeven ritme geheel juist zijn, mag het antwoord goedgekeurd worden.

40 maximumscore 2

	majeur	mineur
akkoord 1	X	
akkoord 2		X
akkoord 3		X
akkoord 4		X
akkoord 5	X	

indien vijf antwoorden juist

2

indien vier of drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

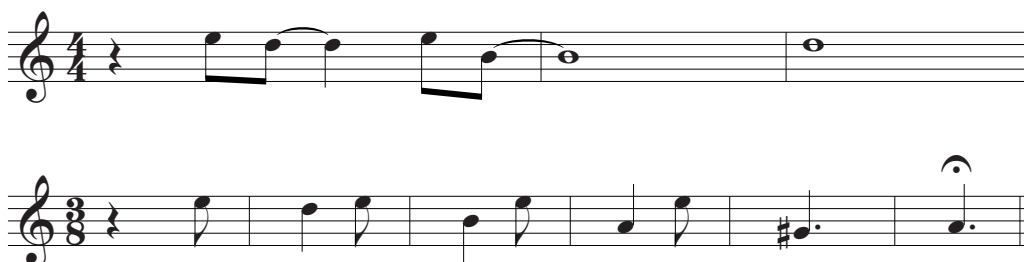
41 maximumscore 1

slide; ook goed: glissando

Opmerking

Een antwoord waarin de technische term niet genoemd wordt, maar alleen het object waarmee de slide/glissando gespeeld wordt (bijvoorbeeld 'bottleneck'), mag niet goedgekeurd worden.

42 maximumscore 1

43 maximumscore 1

reverb; ook goed: delay

*Opmerking**Het antwoord 'galm' of 'echo' mag niet goedgekeurd worden.*

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 mei te accorderen.

Ook na 28 mei kunt u nog tot en met 10 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

Tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

blok 1	J. Dowland - Can she excuse my wrongs Gérard Lesne; Ensemble Orlando Gibbons cd: Naïve E8919 Lautten Compagney cd: Deutsche Harmonia Mundi 19802802402 Sting & Edin Karamzov cd: Deutsche Grammophon 06025 170 3199 partituur: Ulrich Alpers
blok 2	F. Price - Pianoconcert, deel 3 Jeneba Kanneh-Mason: piano; Chineke! Orchestra o.l.v. Leslie Suganandarajah cd: Decca 485 3996 partituur: https://issuu.com/scoresondemand/docs/piano_concerto_58911 (20-12-2024)
blok 3	A. Bruckner - Os justi The Zurich Chamber Singers opname: Apple Music, Berlin Classics 2022 partituur: Edition Peters, Leipzig (1939)
blok 4	The Beatles in andere handen Kuerdas - Don't Let Me Down opname: https://www.youtube.com/watch?v=T9N3F2Hh0k8 (20-12-2024) Leo, Hannah, Rabea, Erik & Truls - Come Together opname: https://www.youtube.com/watch?v=RvML6X2p4C4 (20-12-2024) Joe Cocker - With A Little Help From My Friends cd: Capitol Records 0777 7 80512 2 0 Señor B. - The Beatles Session opname: https://www.youtube.com/watch?v=Sy6XRATaxr4 (20-12-2024) Daniel Swisher - Here Comes The Sun opname: https://www.youtube.com/watch?v=71MH3EbRgBA (20-12-2024) Count Basie & his orchestra - A Hard Day's Night opname: Qobuz partituur: Tommy Johansson, HJO 2019, Sheet Music Plus The Beatles - Now And Then opname: Qobuz opname: https://www.youtube.com/watch?v=APJAQoSCwuA (06-11-2024)
noten- voorbeelden	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2025